

Djurskyddsaspekter och smittorisker med levande gastronomi

Johan Beck-Friis
Leg veterinär, informationschef
Sveriges Veterinärförbund

KSLA den 12 april 2011

Djurskydd

- Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.
2 § DSL

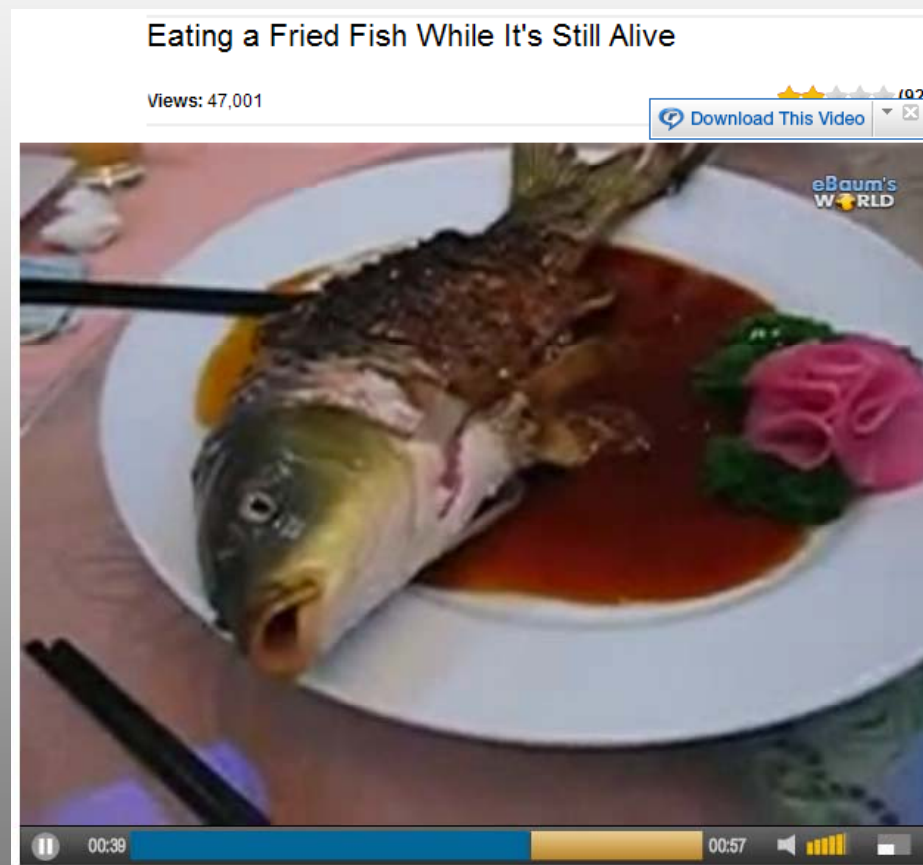

Onödigt lidande?

- Vid avlivning av odlad fisk ska de metoder som används leda till omedelbar död.
SJV föreskrift L22

Inte bara bläckfiskar

Fiskar och smärta

Kan fiskar känna smärta och uppleva lidande?

Konferens tisdagen den 30 november 2010, kl 08.30–18.00

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Stockholm

- Den primära stressresponsen hos fisk och däggdjur är i det närmaste identisk
Svante Winberg, UU

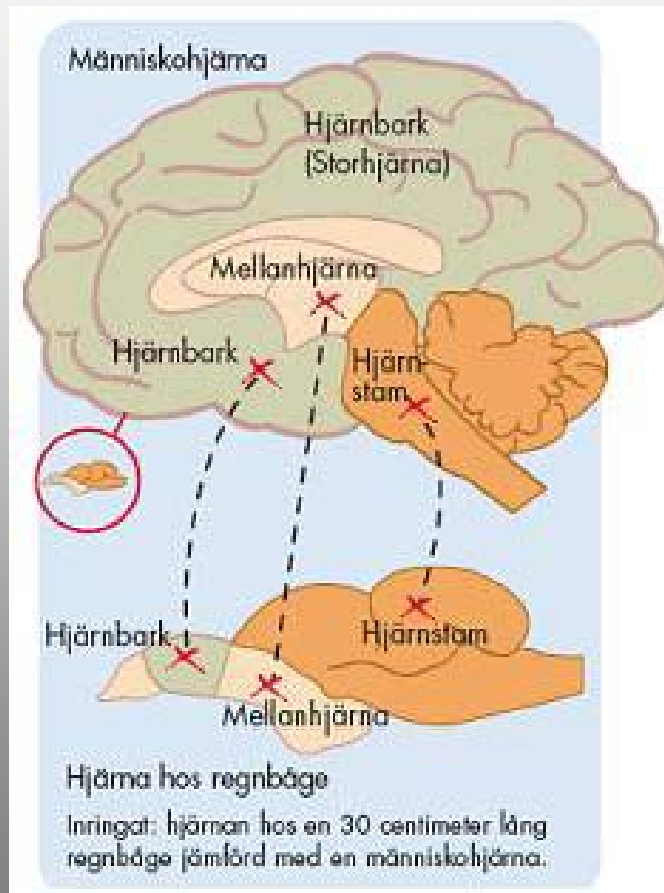

KSLA 30 november 2010

Janicke Nordgreen, Seksjon for farmakologi og toksikologi, NVH

- Fisk har et nosiseptivt system
- Fisk viser fluktrespons ved smertefull stimulering
- Kan fisk føle smerte? – Ja

Hjärnbarkens betydelse

- Hjärnbarken dominerande i människohjärnan, hjärnstammen i fiskhjärnan.
- Betydelse av neokortex i hjärnbarken för smärta?
- *James Rose, University of Wyoming (2002):* Neokortex har stor betydelse, därför känner fiskar inte smärta.
- *Kristopher Chandroo, University of Guelph (2004):* Ifrågasätter neokortex betydelse för smärta, betonar konvergent evolution.

Moraliskt spørsmål

- "Med den kunskapsbas vi har idag blir frågan om fiskar och smärta i stort ett filosofiskt och moraliskt spørsmål."

Josef Davidsson, Lunds Universitet

Etiskt ställningstagande

- "Det är inte längre hållbart att hävda människans gudsavbildlighet som ett argument att instrumentalisera djuren."

Helena Röcklinsberg, Universitetslektor i djuretik, SLU

Ingen ursäkt att djur äts levande i naturen

- Djur ska respekteras som kännande varelser oavsett produktionsförmåga och egenskaper. *Sveriges bönders värdegrund, 2002.*
- Vi har inga hållbara skäl att äta djur levande.

Viss källkritik nödvändig

- Många berättelser om att äta hjärna från levande apor
- Alltid från en annan plats eller tid, aldrig första-handsuppgifter
- Varningssignal för modern myt

Smittorisker

- Nervvävnad från nötkreatur: risk för prionsmitta
- Kor: BSE
- Får och getter: Scrapie
- Människa: variant Creutzfeldt Jakobs sjukdom

Prioner

- Stanley Prusiner, Nobelpriset 1997
- Visade att prioner kunde överföras från nötkreatur till människor
- Hjärnsubstans mest infektiös för prioner av alla kroppsvävnader

EHEC

- Escherichia coli serotyp O157
- Smittan framför allt hos nöt, särskilt ungdjur
- Smittkälla bland annat råa köttprodukter

Rå fisk och vattenlevande djur

- *Vibrio parahemolyticus* - rå fisk eller råa skaldjur
- Kolera – kontaminerat vatten och djur som levat där
- Spiralmask, binnikemask m fl parasiter – i bukhåla eller muskulatur hos rå, ofryst fisk

Råa vattendjur, fortsättning

- Hepatit A - ett virus som sprids främst via avloppsförorenat vatten men även via råa livsmedel.

Rå orm

- Salmonella - vanligt hos reptiler
- Orsakar långvariga mag- tarmsymtom
- SVA rekommenderar försiktighetsåtgärder vid hantering av reptiler.

Det okända

- Mat som vi inte har erfarenhet av känner vi inte till riskerna med.
- Skräckexempel från djurvärlden:
 - BSE
 - HIV

